

UWAGI W RAMACH UZGODNIEN Z KOMISJĄ WSPÓLNĄ RZĄDU I SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Informacja o projekcie:

Tytuł	Projekt ustawy o zmianie ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej
Autor	Ministerstwo Sprawiedliwości
Projekt z dnia	31 maja 2024 r.

Informacje o zgłaszającym uwagi:

Urząd	-----
Organizacja samorządowa	Związek Powiatów Polskich
Osoba do kontaktu	Patrycja Grebla-Tarasek
e-mail	18 477 86 00
tel.	biuro@zpp.pl

Uwagi:

Lp.	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga (np. art., nr str., rozdział)	Treść uwagi (propozycja zmian)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko resortu	Odniesienie do stanowiska resortu
1.	Art. 4 ust. 1	Obecna treść przepisu jest niespójna z obowiązkiem zniesienia oświadczenia.	<p>Skoro projektodawca zamierza znieść oświadczenia o niemożności poniesienia kosztów pomocy prawnej to powinien dokonać zmiany tego przepisu w ten sposób, że skorzystanie z systemu nieodpłatnej pomocy prawnej możliwe jest dla każdej osoby, z pełnymi konsekwencjami tej zmiany. W przeciwnym razie będziemy mieli do czynienia z fikcją, gdzie co prawda nieodpłatna pomoc prawna będzie przysługiwała osobie uprawnionej, która nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej, podczas gdy fakt tego nijak nie będzie dało się ani wyegzekwować ani zweryfikować (choćby zweryfikacja obecnie nie jest również możliwa).</p> <p>Stąd uważamy, że projektodawca powinien zdecydować się na któryś z modeli udzielania nieodpłatnych porad prawnych albo model wolnościowy albo model niemiecki tj. taki gdzie</p>		

			weryfikuje się oświadczenia i składa się je pod rygorem odpowiedzialności karnej.		
2.	Art. 8 ust. 3 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej	Proponujemy uelastycznienie liczby godzin, w której świadczona jest pomoc w ramach systemu NPP/NPO.	<p>Co prawda zdajemy sobie sprawę, że pracują państwo nad nową koncepcją systemu nieodpłatnej pomocy prawnej, niemniej proponujemy, aby uelastyczyć liczbę godzin, w jakich świadczona jest pomoc w danym punkcie.</p> <p>Nie wszystkie punkty NPP/NPO cieszą się takim samym zainteresowaniem klientów. Na porady w niektórych punktach, szczególnie położonych w miastach na prawach powiatu, czy w miastach, w których siedzibę ma powiat, liczba chętnych jest tak duża, że na poradę prowadzone są zapisy z kilku tygodniowym wyprzedzeniem, podczas gdy w innych punktach (w obrębie tego samego powiatu) pomoc świadczona jest incydentalnie, zaledwie kilka razy w skali miesiąca, co sprawia, że udzielający tam porad więcej czasu spędza na oczekiwaniu na zainteresowanego klienta niż na realnym udzielaniu pomocy.</p> <p>W związku z powyższym proponujemy, aby powiaty, jako organizatorzy systemu, którzy najbardziej znają lokalne realia i faktyczne zapotrzebowanie na pomoc w ramach systemu NPP/NPO mogły samodzielnie zwiększać lub zmniejszać liczbę godzin w poszczególnych punktach, w ramach obowiązującego limitu godzin.</p> <p>Przykład powiatu, który ma 3 punkty:</p> <ul style="list-style-type: none"> - I punkt 6 godzin dziennie - II punkt 2 godziny dziennie - III punkt 4 godziny dziennie. <p>Uzasadnieniem dla proponowanej zmiany, jest nieoptymalne wykorzystanie systemu (co zresztą zarzuca MF) – koszt jednostkowej porady w ramach systemu jest bardzo drogi, a udzielający porad bardzo dużo czasu spędzają nieefektywnie na oczekiwaniu na klienta.</p>		

3.	Art. 8 ust. 3a ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej	Zwracamy uwagę, że w przypadku braku identyfikacji klientów i braku konieczności składania oświadczeń, będzie mógł występować problem z nadużywaniem systemu.	Zauważamy, że w przypadku możliwości udzielania porad zdalnie za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość, może pogłębić się problem z korzystaniem przez te same osoby, kilkakrotnie, a w skrajnych przypadkach kilkusetkrotnie, z różnych punktów na terenie całego kraju, bez ograniczeń. Wprowadzając rozwiązanie tego typu należy liczyć się z możliwymi negatywnymi konsekwencjami.		
4.	Art. 8 ust. 8 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej	Proponujemy skreślenie przepisu, bądź też organizowanie w wyjątkowych sytuacjach dojazdu do punktu NPP/NPO dla klientów systemu.	Z uwagi na wprowadzenie możliwości udzielania porad za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość (telefon, wideo rozmowa) powstaje pytanie o zasadność wyjazdów do miejsca zamieszkania klientów, przez udzielających porad w punktach NPP/NPO. Udzielający porad, niejednokrotnie obawiają się o swoje bezpieczeństwo czy skarżą się na warunki sanitarno-epidemiologiczne w miejscach zamieszkania, do których się udają, a także narzekają na znaczne koszty dojazdu w sytuacji takich porad. Odzwierciedleniem tej tezy są wyniki ankiety przeprowadzonej przez MS wśród wykonawców, w posiadaniu której się Państwo znajdują. Wobec możliwości udzielania porad w trybie zdalnym proponujemy rezygnację z tego obowiązku. Alternatywnie, w wyjątkowych sytuacjach np. gdy pomoc ma być udzielona osobie posługującej się językiem migowym, proponujemy organizowanie dojazdu klientów do punktu NPP/NPO przez organizatora.		
5.	Art. 28 ust. 2 w zakresie finansowania systemu	Proponujemy, jednorazowe „dosypanie” do systemu pieniędzy, aby nadrobić ubytek w wysokości dotacji na realizację zadania zleconego z zakresu administracji rządowej jakim jest organizacja systemu	Obecna wysokość dotacji na realizację zadania zleconego z zakresu administracji rządowej jakim jest organizacja systemu nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, jest rażąco zaniżona. Ze szczegółowymi wyliczeniami, pokazującymi lukę w wysokości dotacji, które zostały przygotowane		

		nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego. Kwoty limitów wydatków w tym zakresie winny zostać ponownie zweryfikowane.	przez ZPP mogą zapoznać się Państwo tutaj: https://www.zpp.pl/storage/files/2023-07//3d8c2e58572d4a4df711384f448ea5757670.pdf Z jakich przyczyn resort finansów do wyliczenia maksymalnego limitu przyjął wskaźnik CPI?		
6.	Art. 28 ust. 2 w zakresie finansowania systemu	Proponujemy, aby wysokość dotacji ustalać nie w ramach sztucznie ustalanych limitów dotacji, a jako kwotę ustalaną na podstawie wysokości wskaźnika związanego ze wzrostem kosztów pracy.	W związku z niedoszacowaniem kosztów inflacji proponujemy, aby najpierw do całego systemu dołożyć dodatkowe środki finansowe, a następnie aby kwotę dotacji ustalać nie w ramach sztucznie ustalanych limitów dotacji, a jako kwotę ustalaną na podstawie wysokości wskaźnika związanego ze wzrostem kosztów pracy. Proponujemy, aby kwota dotacji była powiązana ze wskaźnikiem dotyczącym wynagrodzenia np. wzrost przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej rok do roku z uwagi na fakt, że dotacja (zgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy) przeznaczana jest na wynagrodzenia z tytułu umów zawartych z wykonawcami NPP/NPO.		